

18 augustus 2023 ♦ #009

INHOUDSTAFEL

Editoriaal	1
Meldingen	2
Hoofdanalyse	2
Aandelen	11
- Goud	11
- Zilver	11
- NB.TO	12
- CRYM.....	12
- FR.TO	12
- ELC.V	13
Crypto.....	14
- BTC	14
- XMR.....	14
Lezersvragen	15
- Beleggen	15
- MIN.TO	16
- Varia	17
Studiedagen	18
Piramide	23
Beleggingsrooster	24

SC is een uitgave van:

Meraki Publishing EOOD
Korab Planina Street 8-10
1407 SOFIA - BULGARIJE
BTW: BG202925879

Klantendienst:
support@safecapital.eu

Het is tijd voor zingeving

Beste abonnee,

Veel mensen streven een prettig leven na. Een leven met weinig stress of zorgen, een goed gevulde bankrekening, en een goede gezondheid. Dat klinkt als een gelukkig bestaan, maar het is niet per se een zinvol bestaan, wat veel dieper is. En hebben we dat laatste niet liever? De Amerikaanse politiek-filosoof Robert Nozick (1938-2002) betoogde alvast van wel, en dat liet hij in 1974 ook zien met zijn beroemd gedachte-experiment uit *Anarchy, State, and Utopia*.

In dit gedachte-experiment, 'de ervaringsmachine', gaat Nozick uit van het idee dat wij kunnen leven in een tank waarin we elke gewenste ervaring kunnen hebben. Dit doen we door in te pluggen in een 'ervaringsmachine', waarop onze hersenen zo gestimuleerd worden dat het allemaal echt lijkt, net als in de film *The Matrix*.

De machine zorgt ervoor dat u voorgeselecteerde genotservaringen kunt hebben. Zo kunt u de ervaring (en het bijbehorende gevoel) krijgen van het schrijven van een geweldige roman, of dat u net een nieuwe vriend hebt gemaakt, of eender wat u maar wenst. En terwijl u deze gesimuleerde ervaringen hebt, ligt u dus eigenlijk in een grote tank, waarbij uw hersenen via elektroden zijn ingeplugd aan de machine.

Nozick stelt ons de vraag of we onszelf zouden aansluiten? Volgens hem zouden de meeste mensen de uitnodiging afslaan. Het inpluggen voelt namelijk aan als een soort zelfmoord dat ons weghoudt van een diepere realiteit. Een leven in zo'n tank zorgt dan misschien wel voor gelukkige ervaringen, maar niet voor zingeving, wat belangrijker is.

Echter, voor veel mensen (al heb ik het gevoel dat het minder wordt) is er geen tijd voor zingeving. Zij vullen hun dagen vrijwel volledig met activiteiten die dienen om het leven in stand te kunnen houden. Werken voor levensonderhoud. Het werk wordt vaak gezien als middel om geld te kunnen verdienen en om te (over)leven. Vervolgens put het werk hen zodanig uit dat zij in de avond op de bank neerploffen om wat te 'Netflixen'.

Als de eerste levensbehoeftes vervuld zijn en er nog geld over is, dan gaat het vaak naar producten of diensten die een tijdelijk geluksgevoel geven (een nieuwe auto of vakantie) maar niets bijdragen aan zingeving. Eens het geluksgevoel weer verdwenen is, gaat men weer op zoek naar het volgende geluismoment. Van prikkel tot prikkel, net als in de tank.

Genoeg geld hebben zou echter ook kunnen betekenen dat er tijd genoeg is om die te kunnen besteden aan zingeving, om net de afhankelijkheid aan die verslavende geluismomenten te stoppen, en om te leren tevreden te zijn met wat u hebt. Enige nuance: geld is geen vereiste voor zingeving. Als u het kunt realiseren zonder (voldoende) geld, gefeliciteerd, maar de meesten lukt dat niet. Zij denken het geld nodig te hebben en leven net daardoor in angst.

Als u in de Matrix wil leven, prima, die keuze is aan u (althans dat denk ik, maar dat is een interessante filosofische discussie op zich), en ik veroordeel ze niet. Zelf streef ik naar een zinvol leven én een prettig leven, maar dan wel in die volgorde. Voldoende geld kan zeker bijdragen aan een prettig leven, maar ook aan een zinvol leven.

Zolang we leven in een maatschappij waarin geld een handig middel is voor het verkrijgen van producten en diensten, geef ik er de voorkeur aan om er voldoende van te hebben. Dat geeft me namelijk meer tijd voor zingeving, wat het allerbelangrijkste is, en tevens de mogelijkheid om geluismomenten te creëren voor de mensen die ik liefheb, wat ook weer zinvol is. Utopia? Ik denk het niet.

Beste groeten,

Peter Tros

Meditations

Deel 2: Geld en beleggen

Eind vorig jaar, in [het eerste deel van deze "Meditations"](#), schreef ik voor Macrotrends over mijn gedachtewereld en hoe ik ben beïnvloed door de filosofie. Dank voor de mooie reacties die ik daarop mocht ontvangen. In dit tweede deel neem ik jullie mee doorheen mijn ervaringen met geld, economie, beleggen, en de lessen die ik eruit leerde. Merk op: ik geef hier slechts mijn mening mee, en deel hoe ik gevormd ben en denk. Zoals steeds: volg nooit iemand blindelings, en toets alles af aan uw eigen (moreel) kompas.

Eerst even terug naar mijn wortels voor wat achtergrond over mijn ervaringen met geld en beleggen. Ik ben geboren (feb. 1981) en opgegroeid in een redelijk typisch Nederlands gezin (middenklasse, papa, mama, dochter en zoon) op het Zuid-Hollandse eiland de Hoeksche Waard, in een dorpje zo'n 15 kilometer onder Rotterdam.

Mijn ene opa was schoenmaker in het dorp en mijn andere opa landarbeider een dorpje verderop. Mijn vader werkte in een magazijn van een bandenfabrikant en mijn moeder ging, toen ik een paar jaar was, weer werken bij de gemeente (ze moest stoppen toen mijn twee jaar oudere zus werd geboren). Mijn ouders kwamen de economisch lastige jaren 80 prima door. Ze behielden allebei hun baan, mijn moeder ging zelfs meer werken, en we gingen ieder jaar op zomervakantie in Nederland.

Ik had van jongs af aan een enorme fascinatie voor geld (ook voor andere dingen overigens) en bij alles vroeg ik: "Hoeveel kost dat?" Als mijn ouders antwoord gaven, reageerde ik vaak met: "Dat is duur!" Ik deed klusjes voor geld en spaarde (zeker toen ik jong was) al mijn geld. Ik kreeg op maandagochtend twee kwartjes mee die ik op school in een miniatuur zendelingenkerkje moest stoppen, maar ik stopte er maar één kwartje in en de andere ging in mijn spaarpot. Wanneer ik mijn rapport kreeg, ging ik naar mijn opa's en oma's en ooms en tantes voor een centje.

Roosterwijzigingen

Bitcoin | BTC
van "WACHTEN" naar "KOPEN"

Meldingen

KW

[Ons derde kwartaalwebinar](#) gaat door op 13 september. In de tussentijd kunt u de tiende editie van Safecapital verwachten op vrijdag 1 september.

Herfstmeeting

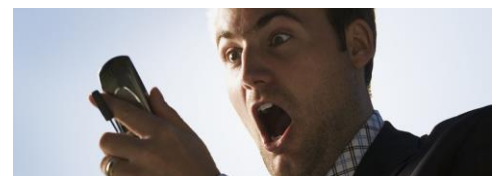
Op zaterdag 23 september vindt de SC-herfstmeeting plaats in het Van der Valk te Utrecht, waar we het zullen hebben over de Safecapital waarden en het uitrollen van het Safecapital-netwerk. [Inschrijven kan via deze link](#).

Wintermeeting

We kunnen u ook reeds de datum en plaats meegeven van de Wintermeeting waarmee we 2024 gaan inzetten. Dat wordt **27 januari** in het Van der Valk te **Eindhoven**. Zet het alvast in uw agenda.

Geïnteresseerd?

In de vorige editie meldden we dat er ons een opportuniteit onder ogen was gekomen om gelden te plaatsen aan 9%. Velen hadden interesse, waardoor de promotoren van het project ernstig overwogen om dat leenprogramma nu inderdaad op te zetten. Indien u één van de abo's was die ons mailde, wordt u in de loop van de volgende weken misschien door hen gecontacteerd.

Ondertussen is bij Brecht hierdoor het idee gegroeid om zelf ook een lijst met geïnteresseerden aan te leggen. Doel? Mocht hij nog een project vinden aan dezelfde voorwaarden, dan wordt u door hem persoonlijk gecontacteerd.

Het principe van rente vond ik super interessant, en dat mijn spaargeld vermeerderde vond ik mooi en fascinerend. Ik heb ook altijd een bijbaan gehad om voldoende geld te hebben, al ging het snel op vanaf het moment dat ik met vrienden naar het café ging.

Tijdens mijn studie bedrijfseconomie (1998-2002) had ik natuurlijk aandacht voor economie en beleggen. Echter, het beleggen kwam beperkt aan bod, de 'investment games' waren niet zo realistisch, en de economische theorie was modelmatig. Ik leerde er weliswaar over economische cycli, maar over bijv. de Oostenrijkse School werd met geen woord gerept. Ik moest leren over de voordelen van de euro (volgens de docenten waren er enkel maar voordelen), over de EU, en over de Maastrichtnorm, wat een fundament voor de Eurozone moest gaan worden (zie zijbalk).

Ik belegde al op vroege leeftijd, eerst nog via een dure beleggingspolis (een leermoment), en later, na de internetbubbel, kocht ik mijn eerste aandeel. Al snel stapte ik in de valkuil van een veelbelovend aandeel (een pennystock) dat op beleggingsfora de hemel werd ingeprezen en waar ik een maandsalaris op verloor. Deze ervaring heeft mede mijn kritische blik gevormd. Ze is de reden dat ik niet zo snel zal meegaan in de hosanna-stemming die we vaak nog steeds op beleggingsfora tegenkomen. Ik heb aandacht voor de optimisten en voor de tegengeluiden, om zo een gewogen oordeel te vormen.

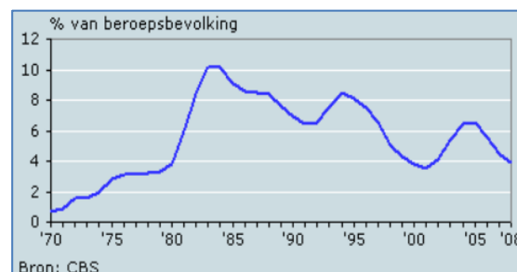
Ik maakte verschillende pieken en dalen van de economie en de beurs mee (de naweeën van de internetbubbel, 9/11, financiële crisis en beurscrash van 2008/2009, eurocrisis, coronacrash en het snelle 'herstel' erna) en volgde vanaf 2012 de cryptomarkt (ik kocht mijn eerste Bitcoin begin 2013 voor 20 USD per stuk).

Na verschillende baantjes in de financiële sector begon ik op 1 januari 2009 bij ING Private Banking. Midden in de financiële crisis. De beurzen stonden bijna op een dieptepunt, de bank had net gereorganiseerd, beleggende klanten wilden hun portefeuilles verkopen, en de beurskoers van ING ging naar een dieptepunt. Een fascinerende tijd, waarin ik steeds vaker anders ging denken dan verschillende bankcollega's. Ik begon in te zien dat het financiële systeem aan het wankelen was. Ik kocht goud als bescherming en begon aandelen te verkopen. Achteraf gezien zat ik te veel in angst.

Ik volgde de financiële markten op de voet en las steeds meer boeken over beleggen en gedragspsychologie, om bij te leren. Het was dan ook niet gek dat ik uiteindelijk op het Investment Office van ING ging werken, waar de beleggingsportefeuilles van klanten beheerd worden. Eerst bij duurzaam beleggen (ik wilde graag mijn fascinatie voor geld en beleggen combineren met 'het goede doen'), en later als financieel beleggingsanalist aangezien ik de nodige vraagtekens had bij het 'climate change'-verhaal en ik me niet kon vinden in de dogmatische benadering van duurzaamheid.

Lijkt u dat wat? Stuur dan een mailtje met "**9% Brecht**" als onderwerp en uw **telefoonnummer** naar het gebruikelijke adres support@safecapital.eu. Indien Brecht van nog zo'n opportuniteit weet, zal hij u contacteren (minimum: 10k).

Noot: dit is geen aanbod in de zin van de Wet van 11 juli 2018 op de aanbieding van beleggingsinstrumenten. Dit is louter een peiling naar uw interesse, met het oog op een mogelijks aanbod. Safecapital neemt geen enkele commissie, noch treden wij op als makelaar. De vermelding van het vorige project werd louter opgenomen op vraag van Brecht, en uit sympathie voor het project. De lijst die nu zou worden aangelegd, leidt voorlopig naar geen enkele concrete investering.

In het eerste deel van de jaren 80 was er sprake van een economische crisis. In Nederland steeg de werkloosheid tot boven de 10% en heerste een recessie. Het overheidstekort daalde in 1982 tot 6,2 % van het BBP en de schulden liepen hard op. Het consumentenvertrouwen en de uitgaven daalden hard. De huizenprijzen daalden op twee jaar met zo'n 25%. In de jaren 80 was ook de spaarrente hoog, soms boven de 10%. Sparen was toen nog leuk. Door de samengestelde interest (rente op rente) kon een spaarcentje leuk oplopen. Had ik toen mijn spaargeld maar wat langer vastgezet!

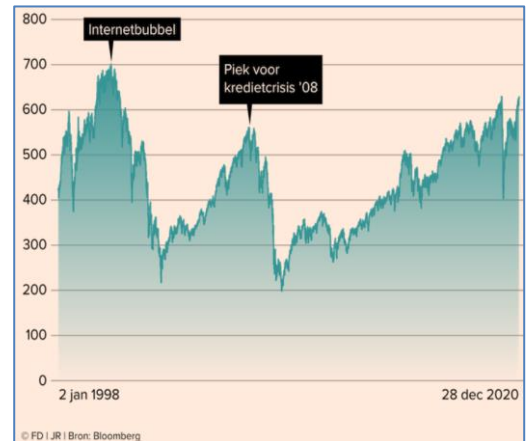

De Maastrichtnorm (ook wel Europese Begrotingsdiscipline genoemd) was een van de afspraken uit het Verdrag van Maastricht uit 1992 waarmee afgesproken werd dat per 1999 de Economische en Monetaire Unie gevormd zou worden en de euro als munt zou worden ingevoerd in de landen van de Europese Unie die aan de Maastrichtnorm voldoen. De norm hield o.a. in dat elk land een maximaal begrotingstekort mocht hebben van 3% per jaar en de staatsschuld onder de 60% van het BBP moest blijven. Zoals wel meer politieke afspraken, bleek ook deze boterzacht.

Ook heb ik jarenlang naast mijn werk bij ING als HBO-docent gewerkt voor een paar uur per week. Heel mooi om mijn praktijkervaring over te kunnen brengen op studenten. De waardering die je achteraf krijgt van studenten die me vertelden dat ze van alle vakken het meest hadden geleerd van mijn lessen, is onbetaalbaar, en ik vond het mooi dat ik ze kon aansporen om kritisch te denken.

Want daar begint het mee, ook bij beleggen: met (na)denken. Daar hebben de filosofen mij veel meer bij geholpen dan de economen. Deze laatste groep werkt veelal met modellen die de werkelijkheid proberen na te bootsen (wat per definitie geen weergave is van de werkelijkheid), met behulp van variabelen (met data die vaak multi-interpretabel is/zijn) die op zijn minst ter discussie gesteld kunnen worden, waarbij correlatie soms als causaal verband gepresenteerd wordt en waarbij 'mogelijke verbanden' uit het verleden worden doorgetrokken naar de toekomst. Verder zijn die economen niet altijd onafhankelijk, en met het draaien van wat knoppen (data toevoegen of tijdslijnen aanpassen) zijn hun uitkomsten alweer anders.

Betekent dit automatisch dat modellen waardeloos zijn? Nee, maar enkel bij volle transparantie - wat zijn de fundamenteën, welke data werd gebruikt, wie is de opdrachtgever, enzovoort - kan er waarde aan worden toegekend. Dat geldt overigens ook voor andere 'wetenschappelijke' modellen.

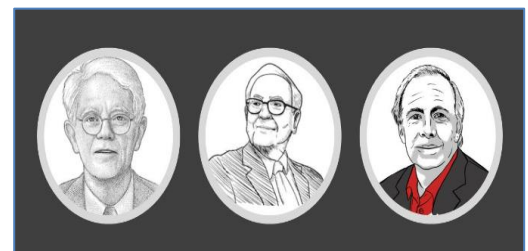

De AEX was in de beginjaren van mijn beleggingstijd mijn leidraad. Ik kocht aandelen van o.a. Getronics, Hagemeyer, Unilever, en Philips. Toen ik bij ING ging werken, in 2009, hadden heel veel beleggende klanten Nederlandse aandelen in de portefeuille, waaronder Unilever, Shell, DSM, KPN, en ook ING. De "home-bias" (beleggen in thuisland-aandelen) was duidelijk aanwezig.

Virtue is the golden mean between two vices, the one of excess and the other of deficiency.

Aristotle

Ik krijg wel eens vragen over wie ik volg. Voor de duidelijkheid: ik verneem graag visies van anderen, maar ik volg ook niemand zonder zelf na te denken. Hierbij probeer ik zo'n breed mogelijke invalshoek te vernemen, van 'mainstream' tot 'alternatief', waarbij ik dan met name benieuwd ben naar het fundament achter een oordeel (hoe men tot het oordeel is gekomen). Dat toets ik af aan mijn eigen ideeën, en ten slotte trek ik mijn eigen conclusies.

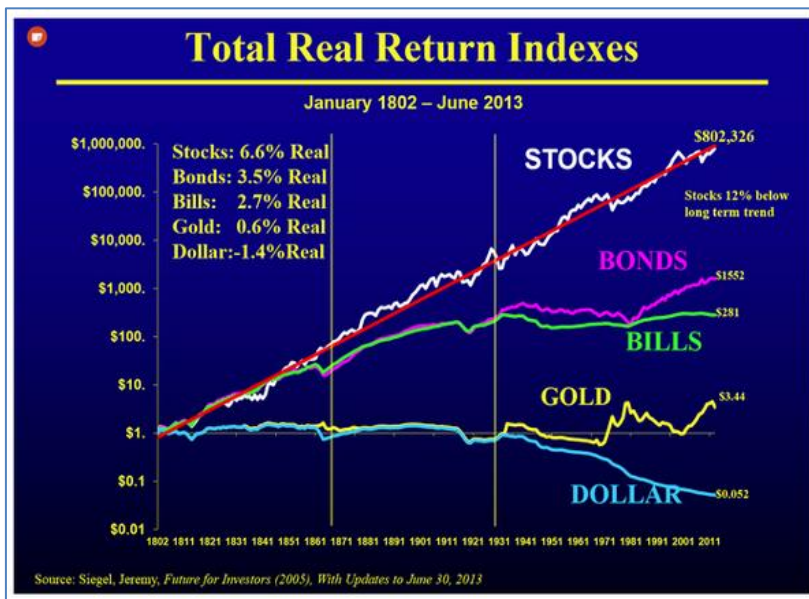

Een kleine greep uit de beleggers/intellectuelen die mijn denken over het beleggen hebben beïnvloed: Howard Marks, Peter Lynch, Warren Buffett, Ray Dalio, Daniel Kahneman, en Nassim Taleb. Mijn 'dagelijkse' beleggersinformatie haal ik via Twitter en nieuwsbrieven, waaronder die van bijv. Alfonso Peccatiello, Harris Kupperman, Rick Rule, John P. Hussman, David Brady, enzovoort. Ik probeer een 'gebalanceerde informatiestroom' te hebben, wat wil zeggen dat ik doelbewust zowel optimistische als pessimistische stemmen volg, 'de mainstream' en dissidenten, goudsceptici en goldbugs, etc.

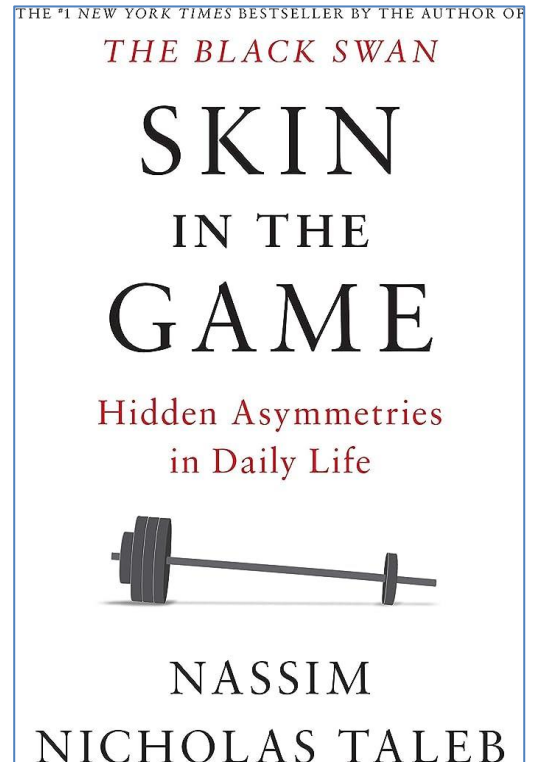
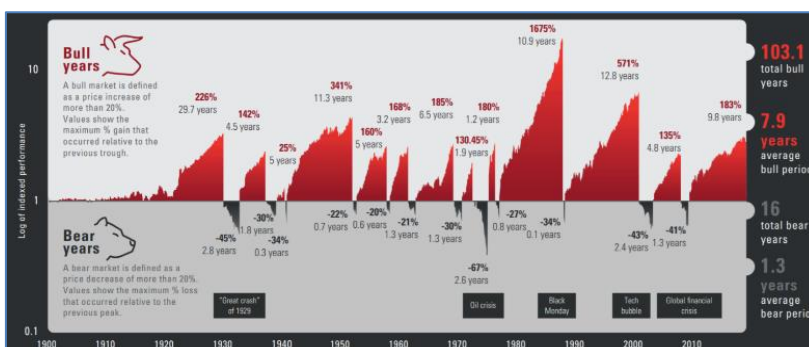
Economie en beleggen zijn verschillende takken van sport. Het kan economisch goed gaan zonder dat de beurs stijgt, en vice versa. Nu is het niet zo dat er geen enkele verbondenheid is tussen die twee. Bedrijven profiteren tijdens langdurige economische opleving en een groeiend bestedingsklimaat van overheid en consument (en vice versa), maar dat wil niet automatisch betekenen dat de aandelenkoersen van die bedrijven ook zullen stijgen.

Feit is: correlatie is geen causaliteit. We kunnen een voorspelling doen van de beurs op basis van allerlei (economische) variabelen, maar niemand kan de richting van de beurs keer op keer goed voorspellen. Het enige wat we kunnen doen, is een inschatting maken van de waarschijnlijkheid van verschillende scenario's.

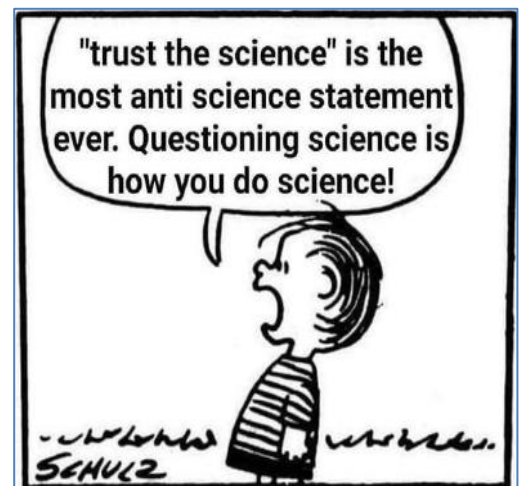

Er zijn wel een aantal basisprincipes waar ik van uitga: op de lange termijn stijgt de aandelenbeurs, er zijn periodes van dalende koersen (soms hevig en kort, soms langer), en individuele aandelen kunnen ook in slechte beurstijden koerswinsten realiseren.

Deze principes zijn gestoeld op ervaringen uit het verleden en dus niet automatisch zekerheden, en toch zijn het rationele aannames. De afgelopen 200 jaar is de aandelenbeurs bijv. gemiddeld per jaar met zo'n 6% à 7% gestegen. Cycli zijn van alle tijden, en geholpen door menselijke creativiteit en flexibiliteit is de beurs altijd weer hersteld van de diepe beursdalingen die tijdens crises hebben plaatsgevonden. De laatste decennia weliswaar met hulp van centrale banken en overheden, die de hoeveelheid goedkoop geld in het systeem fors hebben verhoogd om de beurzen aan te jagen.

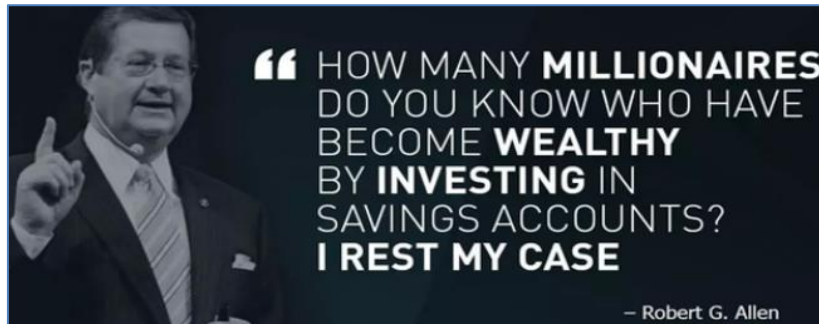

Ik ben het zeker niet altijd eens met Nassim Taleb en de manier waarop hij communiceert, maar zijn boeken blijven een aanrader. Zeker voor beleggers. *Skin in the Game* vind ik bijv. een must read voor beleggers, maar de gehele Incerto-reeks kan ik aanbevelen. Het heeft mijn denken over o.a. risico, verantwoordelijkheid en onzekerheid mee vorm gegeven. Let op wat mensen (bijvoorbeeld de CEO's van bedrijven) doen, in plaats van wat ze zeggen. Ik probeer objectief te zijn, maar ik ben mij bewust van mijn eigen valkuilen. Als een CEO geen "skin in the game" heeft, dan is dat alvast een grote min.

Ik vind namelijk diegene die zijn/haar nek uitsteekt en een afwijkende mening heeft interessanter, op het eerste gezicht, dan de mening van de meerderheid. Zeker als je weet dat de consensus beïnvloed wordt (geld, media, politiek, enzovoort), waardoor het veiliger is om met het geaccepteerde narratief mee te gaan. Echter, het is natuurlijk ook niet zo dat de afwijkende opinie per definitie 'beter' is. Nee, ook hier dienen de fundamenteën van de opinie op dezelfde manier te worden onderzocht.

Niemand kan met zekerheid zeggen wat de beurs gaat doen, maar zelfs in slechte tijden zijn er aandelen en bedrijven die wel presteren, en daardoor is het zaak voor mij om met een deel van mijn vermogen te blijven beleggen. Zeker gezien mijn lange beleggingshorizon (ik ben van plan nog wel een halve eeuw op deze aarde te bivakkeren, er is genoeg te doen) is er geen reden tot paniek als mijn beleggingen fors dalen tussentijds.

Zeg ik nu dat iedereen moet beleggen op de beurs? Nee, zeker niet. Je moet helemaal niets. Als het niet goed voelt, of als je beleggershorizon korter is dan de mijne (beleg alleen als je het geld voor vele jaren kunt missen), dan kun je beter niet beleggen. Als je financieel rijk wil worden, zijn er echter slechts enkele mogelijkheden:

- Via een erfenis, een rijke partner, of puur geluk (loterij).
- Een succesvol ondernemer zijn die kapitaal opbouwt vanuit het eigen bedrijf.
- Een succesvol belegger zijn.
- Ervoor zorgen dat je uitgaven minder zijn dan je inkomsten, en tevreden zijn met wat je hebt.

De eerste optie valt voor velen af. De tweede ligt dichterbij dan dat velen denken, en door allerlei ontwikkelingen wordt deze groep nu snel groter, maar de meesten van ons werken nog in loondienst. De derde optie (beleggen in publieke aandelen) is voor iedereen haalbaar. Met een beetje doorzettingsvermogen om een beleggingsrekening te openen en wat studie te verrichten, is dit niet meer enkel weggelegd voor de 'elite en ingewijden'. Wij proberen jullie hier ook zo goed mogelijk bij te helpen en zullen in de toekomst nog meer tekst- én beeldmateriaal maken dat erop gericht is dit zo duidelijk mogelijk te maken voor wie amper ervaring heeft met beleggen.

En dan is er ook die laatste optie, wat eigenlijk meer een spirituele oefening dan een financiële is. Verminder je uitgaven en zorg ervoor dat je tevreden bent met wat je hebt. Om Socrates te citeren:

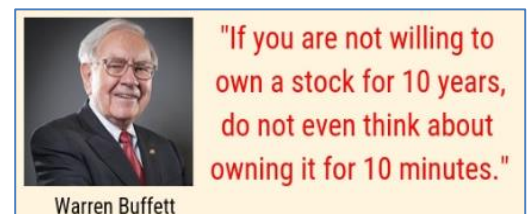

Dat wil overigens niet zeggen dat je niet in overvloed kan en mag leven. Het is in mijn ogen helemaal niet verkeerd om in overvloed te willen leven. Het is echter makkelijker om dat te doen als je kunt genoeg nemen met wat je hebt. En dat is voor velen een uitdaging.

S&P 500: 1926-2015		
Time Frame	Positive	Negative
Daily	54%	46%
Quarterly	68%	32%
One Year	74%	26%
5 Years	86%	14%
10 Years	94%	6%
20 Years	100%	0%

Source: Returns 2.0

Op de korte termijn is de beurs een loterij, maar op de lange termijn stijgt de beurs. Er zijn diverse tabellen die concluderen dat als er wordt belegd over een periode van bijv. vijf jaar, het rendement overwegend positief is (86%). Na bijv. 10 jaar is het zo goed als altijd positief (94%). Maar ja, ook hier geldt: rendementen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst.

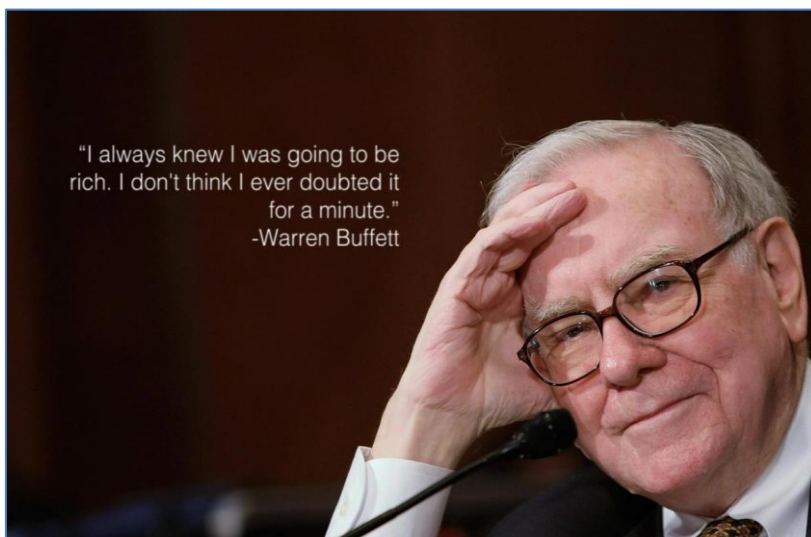
Beleggen voor de langere termijn en emoties de baas blijven, dat is best lastig. Bij de aankoop van een aandeel moet je eigenlijk een psychologische denkoefening houden, en bereid zijn het aandeel voor minimaal 10 jaar aan te houden. Dat betekent niet dat je ondertussen niet kan verkopen. Soms stijgt een aandeel zo hard, terwijl dit niet volledig valt te verklaren, en is het zaak om wat winst veilig te stellen. Als de situatie bij het bedrijf wijzigt en er betere bedrijven zijn tegen een betere waardering, dan is het natuurlijk wel zaak om te handelen.

Lightwave Logic kocht ik vanaf 2014 (gemiddelde aankoopkoers: zo'n 1,20 USD) en begin vorig jaar verkocht ik een deel aan 18 USD om een groot stuk van mijn hypotheek af te lossen. Ik ben van plan LWLG nog jaren aan te houden, maar bij een stevige swing naar boven ga ik zeker een deel verkopen. Dat zou natuurlijk ook het geval zijn indien de omstandigheden bij het bedrijf zouden wijzigen en ik mijn visie moet aanpassen. Maar: zolang er geen reden is om mijn visie over het aandeel te wijzigen en de koersen interessant zijn, koop ik bij, ook al ben ik negatief over 'de beurs'. Er zijn altijd goede bedrijven te vinden, ook in een slecht beursklimaat, al vraagt het dan wat meer zoekwerk.

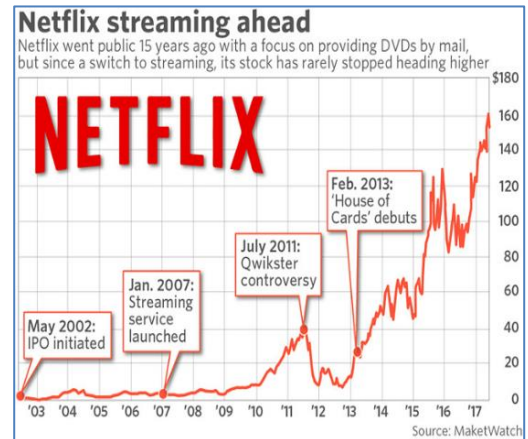
We leven namelijk (nog steeds, al heb ik het gevoel dat het iets minder wordt) in een wereld van consumentisme. Gevoed door geraffineerde marketing-trucjes van bedrijven en afgestompt door de (bewust) gecreëerde leegheid van ons bestaan zijn we ons heil gaan zoeken in consumeren als middel tot erkenning en behoeftebevredestiging. De wat simplistische voorstelling: spullen (huis, auto, iPad, etc.) geven mensen aanzien (erkenning), en een goed gevoel. Maar eens de honger is gestild, komt er een nieuwe leegte, en een nieuwe drang tot behoeftebevredestiging. En zo blijven we in het rad lopen, zonder (spiritueel) vooruit te gaan. De crux zit 'm er dus in om tevreden te zijn met wat je hebt. Socrates: *"Degene die met het minst tevreden is, is het rijkst, want tevredenheid is de grootste schat."*

Begrijp me niet verkeerd: ook ik heb mijn materiële wensen, maar als deze niet uitkomen, zal ik niet minder gelukkig zijn. Overigens verwacht ik wel dat ze uitkomen. Waarom? Wel, hier komen we bij een belangrijk punt over mijn visie op geld. In mijn ogen is alles energie. De mens ook, en als energie-wezens trekken wij gelijke energieën aan. Heb je wel eens een hele sterke gedachte gehad aan iemand en juist die persoon neemt plots contact met je op? Toeval? Ik geloof niet in toeval, en denk dat de energie die je uitzendt richting die persoon wordt opgepikt, wat weer een gedachte bij diegene tot stand brengt, waardoor men contact met je opneemt.

En ook geld is energie. Als het denken en voelen over geld positief is, trekken we dit ook aan. Het is dus zaak om het beste te maken van je geldsituatie. Veel mensen hebben negatieve gedachten over geld en denken dat geld slecht is of dat het alleen maar ten koste van iemand anders naar hen toe kan. Geld zelf is in mijn ogen neutraal: niet goed en niet slecht. Dat het op verkeerde wijze (om controle uit te oefenen) wordt ingezet, betekent niet dat geld slecht is. Het gaat om wat je ermee doet. Ik wil geld op een goede manier inzetten.

Ook denken mensen dat het egoïstisch of hebzuchtig zou zijn om overvloed te wensen. Vaak zijn dit overtuigingen die we overnemen van onze (groot)ouders en door hen ingeprent werden. Andere gedachten zijn 'ik heb altijd te kort', 'het is niet aan mij besteed', 'ik ben het niet waard', 'ik kan niets', etc. Op deze manier zal geld niet naar hen toestromen en zullen hun denkbeelden bevestigd worden. "Zie je wel, ik ben het niet waard, ik verdien het niet."

Tijdens de beurscrash in 2008/2009 ging de koers van Netflix omhoog. Tussen 15 september 2008 (de start van de crash) en 9 maart 2009 (het dieptepunt op de beurs) ging de koers van Netflix met 35% omhoog, terwijl de technologiebeurs NASDAQ 43% lager eindigde. Je moet overigens wel tegen een stootje kunnen en niet te snel in paniek raken: de koers van Netflix stond halverwege november (op nog geen twee maanden tijd dus) aan -40%, maar herstelde zich daarna heel snel.

Crypto heeft mijn risicotolerantie verhoogd en mij een betere belegger gemaakt. Ik volg Bitcoin sinds 2012, maar kocht pas in 2013 mijn eerste coins. Ik was benieuwd naar hoe het werkte en het bitcoin-verhaal vond ik fascinerend. Toen de bitcoinkoers op een paar maanden fors steeg, verkocht ik een deel (inleg eruit plus winst) en hield ik de rest aan. Ik verdiepte me verder in Bitcoin en ging helemaal mee in het verhaal van de zogenaamde 'crypto-anarchisten' (decentraal geld, goud 2.0, en ga zo maar door). De koers bereikte een top van ruim 1150 dollar dat jaar en ik zat volledig in de bitcoin-bubble dat ik toen ook 10.000 USD voor mogelijk hield, en waarom geen 100.000 USD?! Ik begon al te dromen van een alternatief decentraal geld-systeem. Ik was dan ook teleurgesteld dat de koers daarna zo hard omlaag ging en ik verkocht wat op de weg naar beneden. Uiteindelijk bodemde BTC op zo'n 250 USD. Ik beloofde mezelf niet meer zo snel 'verliefd' te worden op een investering, en om wat winst te pakken indien een volgende keuze weer zo sterk omhoog zou knallen, eventueel om later weer wat in te stappen. Maar ik geloofde nog in Bitcoin (en nog meer in Monero) en aan een nieuwe cyclus besloot ik om maandelijks wat bij te kopen en een verkoopplan te hebben wanneer BTC en XMR flink zouden gaan stijgen.

Er wordt wel eens gezegd dat alles wat je aandacht geeft, groeit. Zo denk ik er ook over. Met je aandacht energetiseer je dingen, daarvoor neemt de energie toe van hetgeen waarop je aandacht gericht is. Dus laat je oude negatieve gedachten over geld los en open nieuwe energie gericht op overvloed. Ik ben ervan overtuigd dat er overvloed is voor iedereen, alleen worden wij nog weggehouden hiervan. Hierdoor moeten velen van ons nog als loonslaven hard werken om het hoofd boven water te houden. En hoe meer we 'moeten' werken, des te minder tijd is er om te besteden aan wat werkelijk belangrijk is (gezin, vrienden, bewustzijnsproces, spelen).

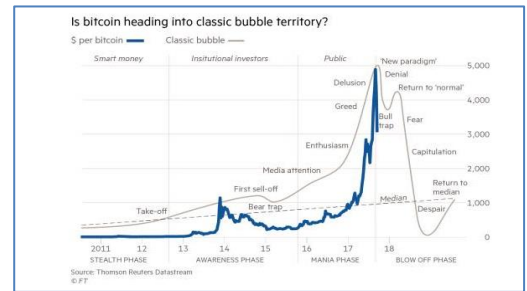

Maar nu ik het over loonslaven en geld heb gehad: wat staat er ons eigenlijk te wachten op dat vlak? In deel 1 schreef ik het volgende:

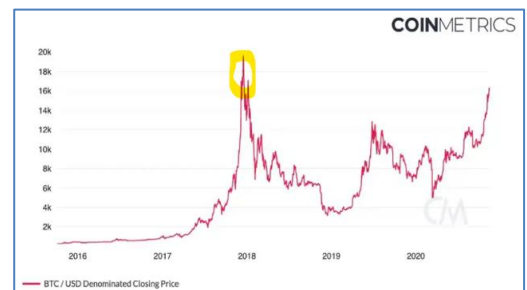
"Waar gaat het nu heen? Dat kan ik uiteraard niet met zekerheid zeggen, maar mijn gevoel zegt dat we op een kantelpunt zitten, zowel economisch, politiek, maatschappelijk als spiritueel (alles is met elkaar verbonden), en dat we op weg zijn naar een mooiere wereld. Maar een transitieproces is vaak pijnlijk en kan chaotisch zijn."

Ik ga het hier niet uitgebreid hebben over het WEF, Agenda 2030 en de richting die de financiële elite heeft uitgestippeld. Hun agenda is gericht op kunstmatige intelligentie, angst, controle, restricties, en beperkte vrijheden - "You'll own nothing and be happy". Nu weet niemand precies hoe het allemaal verder zal evolueren, zelfs de elite niet, maar er zijn natuurlijk wel genoeg redenen om momenteel niet te optimistisch te zijn over het financiële. Om er een paar te noemen:

- De schuldenbergen blijven maar toenemen.
- De koopkracht neemt af.
- De geldhoeveelheid krimpt.
- De yieldcurve is sinds de jaren 80 niet zo invers geweest.
- De bankencrisis in de VS.
- Het bankkrediet neemt fors af.
- Het midden- en kleinbedrijf wordt vernietigd.
- Een afname van VS-macht gaat vaak samen met crises.
- De oorlog in Oekraïne duurt maar voort.
- De oversterfte neemt toe en de geboortes nemen af.

2016 was de start voor de nieuwe bullrun voor Bitcoin, Monero, en een reeks aan andere crypto's. De bitcoinprijs begon gestaag te stijgen en in 2017 was het hek compleet van de dam. De stijging werd parabolisch en de financiële media waren er vol van. Er waren verschillende bekenden en minder bekenden die mij berichtjes stuurden om te vragen welke crypto's ze moesten kopen. Dit waren voor mij de eerste signalen dat we in bubbel-territorium waren beland. Maar bubbels kunnen lang worden opgeblazen. De prijs van een Bitcoin stond toen rond de 5000 USD.

Uiteindelijk steeg Bitcoin eind 2017 door naar zo'n 20.000 USD. Door de 'bubbel-signalen' was ik bezig gestaag bitcoins te verkopen. Ik verkocht aan de koers van 10.000 USD, ergens begin december 2017, niet wetende dat de koers toen in een paar weken tijd nog zou verdubbelen! Het was een tijd met waardevolle beleggingslessen over hypes met forse pieken en dalen. Niet lang daarna kwam de forse daling: het feest was weer over en Bitcoin verloor heel snel 50% van zijn waarde. Uiteindelijk verloor ik mijn interesse wat in Bitcoin, omdat ik tot de conclusie kwam dat het zeer onwaarschijnlijk was dat BTC het nieuwe, decentrale geldsysteem zou gaan vormen.

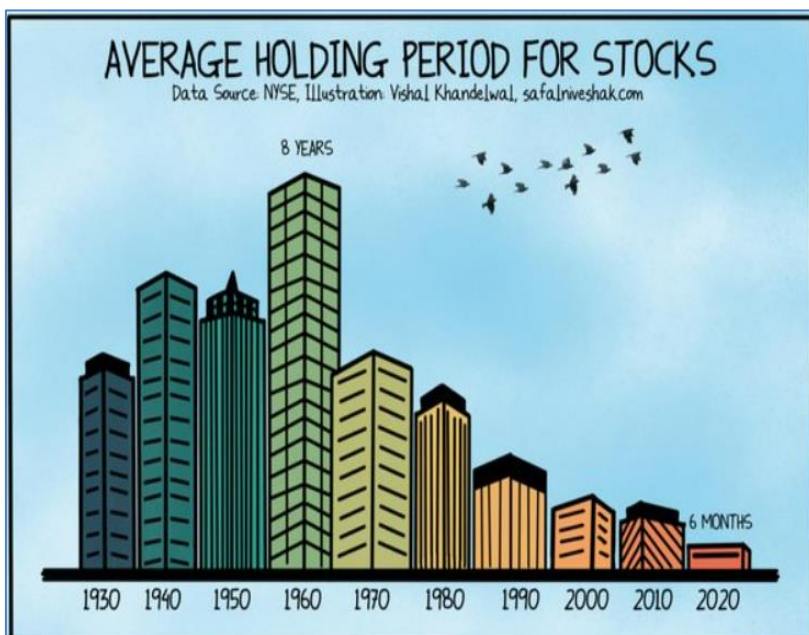
Deze lessen gebruikte ik later om winst te nemen bij Lightwave Logic in 2021. Met dat verschil dat ik mijn inleg plus wat winst eruit haalde in juni 2021 (tegen zo'n, 10, 12, en 15 USD), en het grootste deel na de piek eind 2021. Toen ik zag dat de koers niet meer verder steeg, nam ik het zekere voor het onzekere: ik verkocht een deel aan 18 en aan 17 USD, wat ik direct afloste op mijn hypotheekschuld.

Dit is slechts het topje van de ijsberg, en we zullen eerst hier doorheen moeten voordat de samenleving en alles wat daar bijhoort weer kan gaan floreren. Het financiële eindspel lijkt te zijn begonnen en het is voor mij dan ook lastig voor te stellen dat het economisch de komende jaren beter zal gaan.

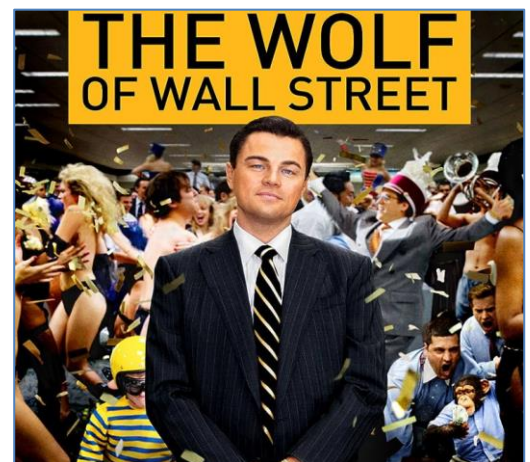
En dat zal waarschijnlijk ook uitwerkingen hebben op de aandelenmarkt. Maar zoals ik eerder zei: de beurs staat niet gelijk aan de economie. In ieder geval geloof ik niet dat bovenstaande opsomming reden zou zijn om niet meer in aandelen te beleggen. In mijn ogen kan het altijd lonen om te beleggen, ook als we denken dat er economisch slechte tijden voor de deur staan. Een opsomming van enkele argumenten hiervoor:

- De toekomst is onvoorspelbaar. We kunnen denken dat het economisch minder zal gaan, en er goeie argumenten voor hebben, maar niets is zeker.
- Een beurscrash komt eens in de zoveel tijd voor. Het is onmogelijk om ze (allemaal) te voorspellen. Na een crash van de beurs volgt vaak weer een hevig herstel.
- Langs de zijlijn staan, wachtend op een crash, heeft in het verleden meer geld gekost dan belegd te zijn. Het 'timen' van een crash is haast onmogelijk.
- 'De economie' en 'de beurs' zijn niet hetzelfde, en ook in economisch slechte tijden zijn er bedrijven die profiteren.
- In tijden van crisis ontstaan er weer nieuwe kansen.
- Beleggen in aandelen loont op de langere termijn.

En zeker in deze onzekere en onrustige tijden met ruis, opiniedruk, aandachtseisende media, en de duistere krachten die ons willen afhankelijker maken van hen, is het zaak om niet afgeleid te worden, niet toe te geven aan de angst, om zo goed mogelijk beleggingen te selecteren, en om geduld te hebben. Iets wat in de praktijk heel lastig is voor veel beleggers.

Want daar is het mij financieel om te doen: geld is geen doel an sich, maar een middel om (financieel) vrij te worden. Zo hoef je niet meer in paniek te schieten als je energienota stijgt of het verlies van je baan te vrezen. Eens je financieel vrij bent, kun je je tijd en geld op een betere manier inzetten, wat ook nog eens bij kan dragen aan een mooiere wereld. En met de tijd wordt het me ook meer en meer duidelijk hoe dat precies te doen.

Soms krijg ik wel eens de vraag of ik van mening ben dat beleggen 'slecht' is, moreel gesproken dan. Ik ben geneigd te antwoorden met "nee, mits...". Bedrijven die naar de beurs gaan, doen dit vaak om kapitaal op te halen om te kunnen groeien. In de kern is hier niets mis mee. Een belangrijke vraag voor mij is wel om wat voor bedrijf het gaat. En dan nog: heel vaak gaat het niet om bedrijven waarop je gemakkelijk 'goed' of 'slecht' kan plakken; de meeste bedrijven bungelen hier een beetje tussen. Het is heel moeilijk om alleen te beleggen in 'puur goede' bedrijven. Er is vrijwel altijd iets negatiefs te vinden, welk moreel kompas je ook aanhoudt.

Naast het type bedrijf is de manier van beleggen ook van belang. Er zijn traders die gaan voor korte termijn winsten en het maakt voor velen van hen niet uit in wat voor aandelen zij handelen en wat voor (type) management het bedrijf leidt. Dit veroordeel ik echter niet, want ook zo dragen ze bij aan efficiëntere markten. Enkel als de intenties zijn om zichzelf te verrijken door anderen te benadelen, heb ik mijn oordeel klaar.

Het laatste wat je als belegger moet doen (tenzij je een ervaren trader bent), is veel handelen. Los van de extra kosten, is dit een strategie om geld te verliezen. Maak een gedegen analyse (of lees er een van een andere belegger en toets deze zelf) van een aandeel en bij een positief oordeel koop je het aandeel (liefst in partjes en over de tijd verdeeld), leg je het figuurlijk weg, en kijk je er niet te vaak meer naar om. Het liefst houd je een aandeel levenslang bij, zolang de omstandigheden dit rechtvaardigen.

Als er fundamenteel iets gewijzigd is (bijv. in het management) die erom vraagt je oordeel aan te passen, dan is het tijd om te handelen (bijv. door een aandeel te verkopen). Dat kan natuurlijk ook als de koers van het aandeel te ver naar boven is doorgeschoten en de koers niet meer de onderliggende waarde representeert. Maar let hierbij ook op, want er zijn tijden waarbij koersen heel lang en irrationeel te ver doorschieten. Zowel naar boven als naar beneden.

Maar dan nog geldt dat beleggen niet voor iedereen is weggelegd. Sommigen raken elke keer in paniek als hun aandelen met 10% dalen. Als je niet tegen deze dalingen kan, dan is beleggen misschien niet geschikt voor je? En dat is oké. Maar voor diegenen die de tijd hebben en het geld voor langere tijd kunnen missen, niet in paniek raken bij dalingen, en zich willen verdiepen in beleggen: ik wens je veel succes en wijsheid toe. Wij zullen helpen waar het kan, maar uiteindelijk moet het van en uit jezelf komen.

We staan voor onzekere tijden en de economische vooruitzichten zijn niet rooskleurig. Niet voor niets hebben we een stevige basis in goud en cash. Maar ondanks alles kan het altijd lonen om in aandelen te beleggen. Aan ons de taak jullie daar zo goed mogelijk bij te begeleiden. Ik doe het graag.

Peter Tros

In ieder geval: ik beleg liever in bedrijven waarbij ik een goed gevoel heb, en wiens management ik ken. Bedrijven waar ik een betrokken aandeelhouder voor kan zijn, die meedenkt met de strategie van de onderneming, kritisch is, en stemt op de aandeelhoudersvergadering. Om dan het liefst decennia lang nog erin te kunnen investeren. Trouwens, voor de sceptici: het komt ook wel eens voor dat ik deze filosofie tijdelijk 'vergeet', en ik kan u zeggen dat dit me vaker geld heeft gekost dan dat het me heeft opgeleverd. Zal me leren...

De grootste vermogensbeheerders ter wereld zoals BlackRock, Vanguard en State Street, hebben veel macht. Zij beheren ons geld (direct én indirect, via bijv. de pensioenfondsen), en ze worden alsmaar groter. Ze concurreren op volumes en drukken de kleine spelers uit de markt, waarop ze nog groter worden. Nu is dat geld wel van ons, maar zij bepalen grotendeels waar het in wordt belegd (veel wordt belegd in ETF's die de aandelen van de bekendste beursindices omvatten). En via hun stemmen (ze stemmen op de aandeelhoudersvergaderingen, uit naam van de klanten) oefenen ze heel veel invloed uit. Om nog maar te zwijgen over de vormen van macht en invloed waar we niet over weten.

Des te meer reden om het beleggen zelf in handen te nemen. Hoe meer wij zelf beleggen in (het liefst 'goede') bedrijven, hoe meer invloed wij hebben en hoe minder invloed zij hebben. Wij proberen jullie hierbij te helpen door relevante informatie en educatie aan te bieden. Maar zoals we wel vaker zeggen: Safecapital is uw startpunt naar (financiële) vrijheid, niet uw eindpunt. Uiteindelijk moeten jullie het zelf doen. Volg dus niemand blindelings, iedereen heeft een eigen reis te ondergaan. En ten slotte moet het nogmaals herhaald: neem niet te veel risico. Hanteer de piramide en focus op het veiligstellen van uw kapitaal.

Update beleggingsrooster

Goud

De koers van het gouden edelmetaal is na de stijging, van eind juni tot eind juli, toen de koers steeg tot boven de 2000 USD, weer wat afgedaald. Momenteel noteert de koers onder de 1950 USD.

Het is de zomerperiode en de menselijke traders zijn en waren veelal op vakantie de afgelopen weken. De algoritmes, die 'doorwerkten', handelen op de bewegingen van de dollar. Vaak bewegen goud en de dollar tegengesteld, en de dollar is de laatste weken weer wat hersteld. De dollar zit wel in een langere dalende trend en als de weerstandslinje (oranje lijn hieronder) houdt, kunnen we een lagere dollar en een hogere goudprijs verwachten. Het neerwaarts risico op de korte termijn ligt rond de 1900 USD, het 200-daags gemiddelde.

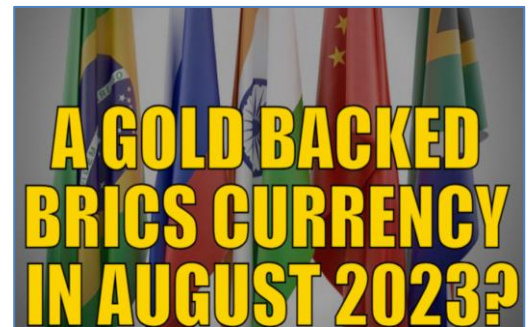

Pas op 19 en 20 september komt de FED weer bij elkaar, dus tot die tijd is er geen eventuele renteverhoging. In de tussentijd is er wel de jaarlijkse Jackson Hole bijeenkomst (24 - 26 augustus), en een paar dagen eerder is er de BRICS-conferentie (22 - 24 augustus), wat effect zou kunnen hebben op de dollar- en goudkoers (zie zijbalk).

Conclusie: de goudprijs is weer iets gedaald na de eerdere stijging tot zo'n 2000 USD, en noteert nu onder de 1950 USD. Op de korte termijn kunnen uitspraken op Jackson Hole en de BRICS-conferentie de dollar en de goudprijs beïnvloeden. Het neerwaarts risico lijkt beperkt (de eerste steun ligt rond de 1900 USD) en het lange termijn potentieel is stevig (tot 3000 USD).

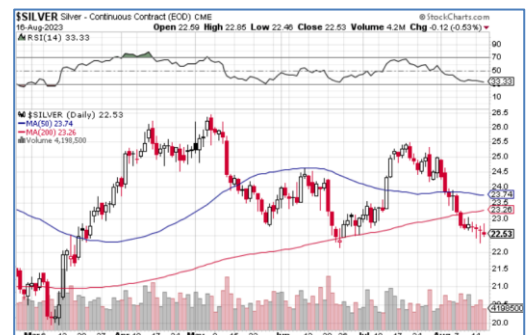

Van 24 t.e.m. 26 augustus vindt de jaarlijkse Jackson Hole bijeenkomst plaats, een driedaags event waar centrale bankiers, economen en politici van over de hele wereld bijeenkomen. Dit event wordt sinds 1978 gehouden en wordt gesponsord door de Federal Reserve Bank van Kansas City. Het thema dit jaar: "Structural Shifts in the Global Economy". De markt kijkt vooral uit naar de speech van J. Powell. Het is hopen op richtinggevend signalen over het centrale bank beleid van de FED.

Enkele dagen eerder vindt er nog een belangrijke bijeenkomst plaats: van 22 augustus t.e.m. 24 augustus komen de BRICS-landen bij elkaar in Zuid-Afrika voor de 15de BRICS-bijeenkomst. Inmiddels vertegenwoordigt BRICS 26 procent van de wereld-economie. De BRICS willen af van de hegemonie van de VS en de dollar, en spreken zich hier openlijk over uit. In 'goldbug-kringen' wordt gesuggereerd dat men bezig zou zijn om een soort BRICS-munt te lanceren, welke gedekt zou worden door goud. Zij denken dat ze dit tijdens de bijeenkomst in Zuid-Afrika bekend gaan maken. In de vorige editie gaven we al aan hier sceptisch tegenover te staan. Dit lijkt ons eerder "wishful thinking" te zijn.

Zilver

Zilver volgt de trend van goud, maar dan iets heviger. Ook de zilverprijs is weer gedaald en noteert nu iets boven de 22 USD. We hielden eerder rekening met een teruggest naar het 200-daags gemiddelde (iets onder de 23 USD), waar we net doorheen zijn. Op korte termijn kan de prijs nog wel iets onder de 22 USD dalen, maar we voorzien uiteindelijk een stijging naar de 30 USD.

NioCorp | NB.TO

De koers van NioCorp gaat al maanden (sinds de SPAC-deal) dezelfde kant op: omlaag. Dat terwijl er in de tussentijd zoveel positieve ontwikkelingen hebben plaatsgevonden. Beleggers willen nu eerst die vernieuwde FS met een hogere netto contante waarde (NPV) en (nog veel belangrijker) de EXIM-deal (of een andere financieringsdeal), alvorens de koers echt significant zal gaan stijgen.

Recent waren er nog wel een paar nieuwtjes, zoals een mogelijke subsidie van 10 miljoen USD van het Amerikaans Ministerie van Defensie voor het produceren van aluminium- scandium legeringen. Er moet nog over gestemd worden, maar er is een grote kans dat de subsidie wordt goedgekeurd. En hoewel er geen rechtstreekse verbanden kunnen worden gelegd, zou dit ook goed nieuws zijn voor de EXIM-deal. De grondstoffen die NioCorp kan produceren, worden immers gezien als strategisch belangrijk voor de VS, en de subsidie zou dat nog verder onderstrepen.

Ondertussen zijn ook de eerste testen gedaan met het produceren van scandium, in samenwerking met Nanoscale. De volgende stap is het produceren van legeringen van 1 kg, die onafhankelijk getest zullen worden en ingezet kunnen worden als commerciële samples. Naar verwachting zal dit de komende weken plaatsvinden.

Conclusie: de koers is (rekening houdend met de reverse split) weer terug bij het punt waar het jarenlang heeft geschommeld, rond de 6 CAD (0,60 voor split). En nu zelfs daaronder. En dat met al deze progressie. Ik kan me niet voorstellen dat dit project nu niet veel interessanter en waardevoller is dan jaren geleden. Het aandeel is dan ook zeker koopwaardig. Maar alle mooie berichten ten spijt zal het echte potentieel pas naar boven komen van zodra de financiering (grotendeels) rond is. Het kan nog een mooi najaar worden.

CryoMass | CRYM

De koers van CryoMass is na de snelle stijging in juni (van 0,08 USD tot 0,17 USD) weer afgezaakt tot net boven de 0,10 USD. Ze zijn bezig met nieuwe deals, en komende maanden mogen we dat waarschijnlijk gaan zien, maar dat kost nu eenmaal tijd. En iedere maand zonder deals en nauwelijks inkomsten zorgt voor druk op de koers. In de tussentijd heeft het bedrijf uitstel aangevraagd voor de publicatie van de tweede kwartaalcijfers. Nu is dat voor beleggers altijd even schrikken, maar dit was een non-event. De auditors waren de immateriële vaste activa aan het waarderen, maar kwamen op de dag van de filing met extra vragen. Dit heeft geen invloed op de operatie, maar uitstel is natuurlijk altijd even vervelend. Wellicht zorgde dit voor de lagere koers aan het begin van de week.

Conclusie: het blijven cruciale zomermaanden voor CryoMass. De CEO is in vergevorderde gesprekken met verschillende bedrijven en we verwachten de komende maanden een (of meerdere) deal(s). Een deal voor de lease van twee machines betekent al dat het bedrijf binnen vier maanden een positieve cashflow kan gaan genereren. Zodra we dit zien, zijn deze lage koersen verleden tijd. We hebben er vertrouwen in en hopen op een snelle bevestiging.

First Majestic Silver | FR.TO

De koers van First Majestic Silver ging na de snelle opstoot, tussen eind juni en midden juli (van 7 CAD naar 9,25 CAD), de laatste weken weer wat lager, waarmee het de zilverprijs volgde.

Elysee | ELC.V

ELYSEE

DEVELOPMENT CORP.

Elysee [publiceerde vorige week haar 2de kwartaalcijfers](#). Vanwege de matige prestaties van de mijnbouw- en energiebedrijven werd er een verlies gerealiseerd van ruim 1 miljoen CAD. Vorig jaar werd er in het tweede kwartaal een verlies van 3,4 miljoen CAD gerealiseerd.

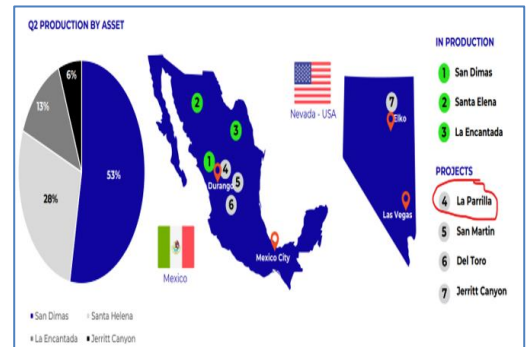
De grootste holdings van publieke aandelen op 30 juni waren Arizona Sonoran Copper Company, Green Impact Partners, Dundee Precious Metals, Agnico Eagle Mines, en Hudbay Minerals. Die laatste was nieuw op de lijst en was het gevolg van de overname van Copper Mountain Mining Corp.

De NAV (Net Asset Value - soort intrinsieke waarde) was op 30 juni 0,51 CAD per aandeel. Dit was na de 0,01 CAD dividenduitbetaling in april en ligt drie cent lager dan eind vorig jaar. Momenteel ligt de huidige koers iets boven de 0,40 CAD. Hiermee is het aandeel ondergewaardeerd ten opzichte van de NAV. Het is niet voor niets dat Elysee aandelen blijft inkopen.

De afgelopen zes maanden kocht men 132.000 aandelen in (tegen gemiddeld 0,445 CAD per aandeel), en men wil tegen uiterlijk 10 mei 2024 ruim 1,4 miljoen aandelen hebben ingekocht. Elysee koopt enkel in op het moment dat het aandeel fors is ondergewaardeerd.

Conclusie: voor wie wil beleggen in een gediversifieerd aandeel, met focus op edelmetalen en energie, met een goed management en een jaarlijkse dividenduitkering, is Elysee een geschikt aandeel. De koers is momenteel een stuk lager dan de NAV. Een nadeel is wel de lage marktwaarde (een marktkapitalisatie van ruim 10 miljoen CAD) en de beperkte liquiditeit, dus zet altijd een limiet in.

De afgelopen week kondigde men nog aan dat de aangekondigde verkoop van de La Parrilla Silver Mine in Durango, Mexico aan Golden Tag Resources geaccordeerd was en afgerond is. First Majestic heeft zo ruim 143 miljoen aandelen Golden Tag ontvangen tegen 0,19 CAD per aandeel (27 miljoen CAD in totaal). Daarnaast ontvangt men tot 13,5 miljoen USD (verdeeld in drie tranches) in cash of aandelen. Tot slot heeft men participatierechten om het aandeel in Golden Tag op 19,9 % te houden.

La Parrilla was de eerste zilverproducerende mijn van First Majestic, maar toen de zilverprijs daalde naar 15 USD per ounce was deze niet rendabel meer en werd het op 'hold' gezet, waardoor er enkel nog onderhoudskosten werden betaald. Het project werd te klein voor First Majestic en het is nu in betere handen bij het veel kleinere Golden Tag, waar het nu een primaire asset is. First Majestic spaart nu 3 á 4 miljoen USD aan onderhoudskosten per jaar uit, en men zal nog wat voordeel genieten (in de vorm van aandelen) wanneer Golden Tag erin slaagt het project rendabel te maken. Men denkt de 2de helft van dit jaar aan een AISC (All-In Sustaining Costs - kostprijs voor het uit de grond halen van een ounce) van 17,60 tot 18,92 USD per ounce zilver. Bij een fors hogere zilverprijs dan de huidige 22 USD, explodeert de winst. Een verder dalende zilverprijs zal verliezen opleveren.

Conclusie: dit is een top-tier zilverproducent met assets in goede jurisdicties. Met de recente verkoop van de La Parrilla mijn (en in maart de La Guitarra mijn) bespaart First Majestic jaarlijks zo'n 7 á 8 miljoen USD per jaar, wat best significant is. Zodra de zilverprijs fors stijgt, zal dit aandeel ook stijgen, en waarschijnlijk sneller dan de zilverprijs zelf.

Crypto

Bitcoin | BTC

Koers stabiliseert tussen 29.000 - 30.000 USD

Bitcoin is weer saai geworden. De laatste weken fluctueert de koers tussen 29k en 30k USD. U weet wat dat betekent: voor de meer risico-averse belegger is dat een goede accumulatie-periode. Maar: geen gehaast gedoe! Neem tijd om zelf wat onderzoek te doen, denk goed na over allocatie, de manier waarop u wil opslaan, enzovoort.

Laten we even naar de grafiek kijken sinds begin dit jaar:

De neerwaartse trend (oranje lijn) werd doorbroken en de support op 20.000 USD werd hertest. Sinds maart zit de koers in een brede band tussen 25.000 USD en 32.000 USD. Het lijkt zeker mogelijk dat 25.000 USD nog eens getest zal worden, maar bijv. wekelijks of maandelijks accumuleren is nu zeker een optie als u uw bitcoinpositie wenst uit te bouwen.

Ik toon nogmaals de scenario's uit de vorige editie:

Zoals u kan zien, lijkt het blauwe scenario zich voorlopig te ontvouwen. Het is echter nog vroeg om dit met grote zekerheid te zeggen. Wat wél al duidelijk lijkt te zijn, is dat iedereen die een snelle stijging op de korte termijn voorspelde (het groene scenario) hoogstwaarschijnlijk ongelijk krijgt. Hoe langer de koers rond de huidige niveaus blijft hangen, hoe kleiner de kans wordt dat 20.000 USD zal hertest worden.

Conclusie: zoals in het begin van dit artikel werd gezegd, is dit een mooie accumulatieperiode indien u, net als ons, ervan uitgaat dat we eind 2024 of in 2025 Bitcoin boven 100.000 USD zien noteren.

Bitcoin ETF op komst?

Er is steeds meer sprake van een aankomende goedkeuring van de BTC ETF ingediend door BlackRock. Het zal allemaal nog wel even duren, dit soort tijdlijnen zijn lang en bureaucratisch, maar als een gevestigd bedrijf zoals BlackRock de nek durft uitsteken, dan lijken de kansen op een goedkeuring relatief hoog. Als we kijken naar wat goud ETF's hebben opgeleverd voor de goudprijs, moeten we niet ver kijken. De handel in de eerste goud ETF begon in maart 2003 toen de koers van 1 oz nog op 350 USD stond. Acht jaar later tikte de koers bijna 2000 USD aan. Eens institutioneel geld op een eenvoudige en geregleerde manier een teen in het water kan steken, lijkt het dus goed mogelijk dat Bitcoin ook aan de vooravond van een lange bull market kan staan.

Monero | XMR

Ook saai geworden, maar meer risico

Monero is de laatste weken ook gestabiliseerd, maar lijkt zeer traag weer wat te zakken. De koers kon voorlopig niet doorstoten naar 185 USD, het cruciale niveau. Sterker nog: de koers flirt nu met de opwaartse trendlijn en komt gevaarlijk in de buurt van het 150 USD niveau. Om deze reden lijkt afwachten nu een goede keuze. Herpakt de koers zich? Dan kan u rustig verder accumuleren. Zakt de koers echter door 150 USD, dan lijkt een nieuwe dip naar 125 USD een reële mogelijkheid.

Conclusie: We blijven geloven in XMR op de lange termijn, maar zoals in de recente updates vaker benadrukt, kunnen we onze positie veranderen als zou blijken dat in de komende bull market voor BTC Monero zou onderpresteren. De kans dat Monero in dollartermen het goed gaat doen lijkt ons echter wel groot. Bij onderprestatie zullen we onze positie wel stevig verkleinen in het voordeel van BTC. Maar het kan evengoed zijn dat marktomstandigheden XMR net populairder maken. Zie voor meer uitleg hieromtrent [de SC-editie van juni](#).

Lezersvragen

De lezersvragenrubriek vormt een centraal onderdeel van de SC-edities. Safecapital is een gemeenschap en de interactie tussen de abonnees en ons team, maar ook tussen de abonnees onderling, is dan ook belangrijk. Via support@safecapital.eu kan u bij ons terecht met uw vragen omtrent bijv. de hoofdanalyses, het beleggingsrooster en de investeringspiramide, problemen die u ervaart bij het aankopen of bewaren van edelmetalen, en zelfs met meer algemene bedenkingen of ideeën. Vergeet niet dat u door [in te loggen op de site](#) ook een schat aan informatie kan vinden: daar kan u iedere editie raadplegen, alsook diverse dossiers en zelfs het MACRO Trends archief.

Dividenden

Beste Peter,

Wat is je mening over dividenden? Cash flow op de beurs lijkt mij interessant, of zijn de eventuele winsten (na belastingen) te mager?

Alvast bedankt.

Beste groeten,

Bezorgde Bert

Dag Bert,

Normaal zou het natuurlijk mooi zijn als we een vaste inkomensstroom kunnen genereren uit onze investeringen. Er zijn echter een aantal tegenwerpingen, waardoor ik liever niet investeer in bedrijven met hoge dividenden.

De belangrijkste reden is dat als een bedrijf dividenden uitkeert, het zelf geen goede investeringen kent waarmee de waarde van het bedrijf kan toenemen. Vaak is het eigenlijk een zwaktebod van het management om hoge dividenden uit te keren. Hiermee proberen ze aandeelhouders te paaien, maar het kan ook betekenen dat ze geen goede visie hebben en niet de juiste investeringen kunnen vinden. Ik investeer juist in bedrijven om te groeien, waarmee het aandeel ook zal renderen. Dergelijke bedrijven zitten vaak niet meer in de groei-fase, waardoor de koers van het aandeel minder snel zal stijgen.

Daarnaast kan het fiscaal minder interessant zijn voor de belegger om dividenden uit te keren dan het in het bedrijf te houden. Ten slotte is het de vraag in hoeverre bepaalde bedrijven in de huidige economische omstandigheden het dividend kunnen blijven uitkeren.

Beste groeten,

Peter Tros

Indien uw vraag interessant is voor de Safecapital-gemeenschap, dan nemen wie die geanonimiseerd op onder collectief pseudoniem "Bezorgde Bert".

Indexfondsen

Beste Peter,

Wat is je mening over indexfondsen? Klopt het dat ze minder risico's dragen, en is het rendement de moeite waard? Bedankt!

Beste groeten,

Bezorgde Bert

==

Dag Bert,

Het is moeilijk om er algemeen iets over te zeggen, want indexfondsen zijn er in alle soorten en maten. De meesten beleggen in breed gespreide fondsen zoals de MSCI World Index (zo'n 1600 aandelen). Hiermee volg je de algemene beurstrend, dus zowel omhoog als omlaag. De kosten zijn vrij laag. Nu verwacht ik de komende jaren eerder dalende beurzen, en zo zouden dus de brede indexfondsen ook omlaag gaan. Op het moment dat je heel lang de tijd hebt om te beleggen (bijv. 20 jaar), is er genoeg tijd om die dalingen te compenseren. Maar liever kies ik als belegger de aandelen die ook tijdens dalende beurzen wat positieve rendementen kunnen laten zien, bijv. omdat ze unieke technologie bezitten (LWLG) of omdat ze ondergewaardeerd zijn en een enorm groeipotentieel hebben (Nanalysis).

Beste groeten,

Peter Tros

Excelsior Mining

Beste Peter,

Wat zijn jullie meningen over [het PR-beleid van Excelsior Mining](#)? Na de Lentemeeting had ik meer verwacht over de resultaten van de gasbellen. Na het nieuws werd de koers ook weer genadig afgestraft. "Market makers" aan het werk, of redenen om ons zorgen te maken? MIN.TO is een aandeel waarin ik geloof, maar het sleept langer en langer aan, waardoor ik toch wat begin te twijfelen.

Alvast bedankt.

Beste groeten,

Bezorgde Bert

Excelsior enters option agreement with Nuton for copper heap tech

As per the agreement, Nuton will fund the two-stage work programme at Excelsior's Johnson Camp mine.

Dag Bert,

Tijdens de Lentemeeting gaf Stephen de verwachting dat ergens de tweede helft van dit jaar de trials en de resultaten klaar zouden zijn (Gunnison). Dat kan dus nog wel even duren.

Het nieuws over de samenwerking met Nuton is positief (zij hebben de technologie en funden het), maar de markt waardeerde het niet zo. De PR schepte wellicht wat verwarring. Na het nieuws ging de koers op een week inderdaad met 15% omlaag, maar voor een dergelijk 'klein' aandeel is dat niet meteen een genadigde afstraffing.

Dus, het wordt nog even wachten op de tweede helft van dit jaar. Met wat geluk weten we dan of het "well stimulation" plan werkt (Gunnison) en of Gunnison en JCM eind volgend jaar in productie kunnen. Als dat zo is, dan zal de koers fors hoger staan. Maar er zijn geen garanties en we moeten ook hier geduld hebben.

Beste groeten,

Peter Tros

(zie ook zijbalk)

Beste Peter,

Bedankt voor uw reactie. Geduld blijft een belangrijke factor inderdaad, zeker bij start-ups. Dat maakt een belegger succesvol of niet. Het grote potentieel in de portefeuille is fascinerend, maar wat Excelsior Mining betreft, zie ik ze eerlijk gezegd opgeslorpt worden door een grotere instantie. Hoe wordt de waarde bepaald van zo'n bedrijf op dergelijke momenten? In welk veelvoud zou zo'n bedrijf verkocht kunnen worden?

Nog een laatste vraag. Heeft [de beslissing van Biden](#) om het natuurgebied in Arizona verder te beschermen tegen de mijnbouw invloed op MIN.TO, of zitten we goed?

Beste groeten,

Bezorgde Bert

Dag Bert,

Geen dank. Ik houd het ook voor mogelijk dat MIN.TO overgenomen wordt eens het CO₂-probleem is opgelost, maar het is niet mijn basisscenario. Tegen welke prijs? Dat is moeilijk te zeggen. Een ruime meerderheid van de aandeelhouders moet hiermee akkoord gaan. Voor de grotere bedrijven (waar aandeelhouders over het algemeen minder betrokken zijn) is een overnamepremie van 30% tot 50% vaak voldoende. Op het moment dat het CO₂-probleem is verholpen, zal de koers al een stuk hoger staan, en dan is er de eventuele overnamepremie. Het is koffiedik kijken, dus hecht er niet al te veel waarde aan, maar ik schat ergens tussen de 1-1,5 CAD.

De vergunningen zijn reeds binnen, dus ik verwacht niet dat die maatregelen impact zullen hebben. Verder ging het specifiek om vergunningen in de buurt van Grand Canyon, wat heel veraf ligt van het project.

Beste groeten,

Peter Tros

Crypto en de investeringspiramide

Beste Team Safecapital,

Sinds kort ben ik aangesloten bij jullie. Ik heb diverse nieuwsbrieven gelezen en ben enthousiast over de inhoud, dank! Ik wil dan ook de investeringspiramide gaan hanteren. Hierover heb ik nog een aantal vragen. Stel dat ik +/- 100k eigen vermogen had dat ik op een andere manier wil gaan beleggen, waaronder +/- 60k in BTC (aangekocht voor 25k) en +/- 40k cash. Als ik het goed begrijp, is jullie advies om te gaan voor 40k goud, 30k cash (waaronder 2,5 % crypto), 20k PE, en 10k publieke aandelen.

Dit zou betekenen dat ik die 60k Bitcoin zou verkopen om hiermee goud en equity in te kopen. Tegelijkertijd zie ik dat het advies voor BTC op "houden" staat (sinds deze editie terug op "kopen", n.v.d.r.), met een zeer aantrekkelijke koersverwachting van 100k (2024) en 200k (2025). Als ik mijn Bitcoin nu vasthoud, dan voelt het te risicovol om wel al 10k van mijn cash in equity te stoppen.

Ik wil het risicoprofiel van mijn eigen vermogen terugbrengen, maar tegelijkertijd wil ik niet dermate defensief gaan opereren dat ik een enorme kans op rendement laat liggen met Bitcoin (tenzij er enorme onderliggende risico's zouden zijn). Mijn vraag is wat jullie nu zouden adviseren te doen met dit vermogen, gezien mijn situatie.

Ik kijk uit naar jullie reactie.

Beste groeten,

Bezorgde Bert

==

Dag Bert,

Wat we voorstellen is eerder een richtlijn dan vaststaand advies, en het is inderdaad vrij defensief. Het varieert wat, afhankelijk van o.a. uw beleggingshorizon en uw risicobeleving. Is iemand jong en met voldoende verdien capaciteit, vele jaren om te beleggen, en een wat hogere risicobeleving, dan is het plausibel om meer risico te nemen (bijv. meer aandelen en crypto).

Het risico van Bitcoin is hoog, maar het mogelijke rendement ook. En toch, 60% van uw vermogen aanhouden in crypto is heel fors. Ik begrijp dat u de mogelijke upside niet wilt missen, maar vergeet ook het neerwaartse risico niet. De basis is goud en cash. Aangezien u nog geen goud heeft, zou ik starten met het kopen van goud. Lees hiervoor zeker eens [ons goud dossier](#).

Aangezien we momenteel geen open PE-projecten hebben lopen, zou deze verdeling logischer zijn dan uw huidige: 30% goud, 30% cash, 30% Bitcoin (en Monero), en 10% aandelen. Zodra Bitcoin een flinke run maakt, kunt u dit wat verder afbouwen en eventueel PE en de andere categorieën aanvullen. Hopelijk kunt u hiermee alvast verder, en voor verdere vragen kunt u steeds bij ons terecht. Succes!

Beste groeten,

Team Safecapital

Equinor

Beste Peter,

Ik ben geabonneerd op de nieuwsbrief van Harry Dent. Ik weet niet meer hoe ik daar ben beland, maar soms valt er wel wat te rapen. Zo hadden ze het onlangs [over een investeringsopportunity](#) van een bedrijf dat in transport van LNG-tankers doet. Ik vermoed dat het gaat om Equinor ASA. Ze hebben het over een return van x10 op 18 maanden, en [op Marketbeat](#) verwachten 'de analisten' inderdaad alvast een grote return. Lijkt dit jullie ook iets?

Beste groeten,

Bezorgde Bert

==

Dag Bert,

Harry Dent is ons bekend, maar zit er al lang naast met zijn macro-economische voorspellingen. Zijn constante 'free tips' doen vaak de wenkbrauwen fronsen, want ik vraag me af wat de belangen zijn die meespelen. Wat zijn bijv. de posities van de tipgever in het aandeel en/of wordt deze direct of indirect betaald voor de tip?

Natuurlijk kan daar af en toe wel eens een degelijke tip tussen zitten, maar om een serieus oordeel te kunnen vellen van een aandeel, is er studie van meerdere dagen nodig. We krijgen veel verzoeken om aandelen te analyseren en we kunnen niet elk aandeel grondig bestuderen.

We kunnen wel een snelle blik gunnen, en die blik leert me hier dat het enerzijds een interessant aandeel kan zijn (met o.a. lage P/E, actief in olie en gas, en normaal gezien heel winstgevend), maar er ook wat vraagtekens zijn. Het 'duurzame' onderdeel is verlieslatend, en het afgelopen kwartaal was teleurstellend. Misschien is de ommekeer aanstaande? Dat kan ik niet meteen zeggen. Het neerwaarts risico lijkt beperkt en bij o.a. hogere olie- en gasprijzen, en normale bedrijfsresultaten, zou het aandeel normaliter veel hoger moeten staan.

Beste groeten,

Peter Tros

De Safecapital Studiedagen

steeds een belevenis

De Safecapital Studiedagen in het voorjaar gaan meestal over het financiële, en in het najaar meestal over het filosofische. Zoals u weet, zijn beide eigenlijk niet van elkaar te scheiden, en is het even belangrijk productief te denken als productief te investeren.

Voor wie nog nooit gekomen is: de publieksprijs voor een studiedag is 369 EUR. Maar dat is de prijs voor wie geen abonnee is. Wie dat wel is, betaalt nog 289 EUR, en wie één van de twee laatste keren naar een studiedag kwam, die mag aan het tarief **LOYAL** komen, wat nog 249 EUR kost.

Niets gaat boven een fysieke ontmoeting. Keer op keer horen we van jullie hoe aangenaam het is eens samen te kunnen zijn met mede-abonnees en met ons. Op iedere samenkomst voelen we dan ook dat Safecapital een gemeenschap is, niet zomaar een 'beleggingsblaadje'. Hopelijk bent u er de volgende keer ook bij!

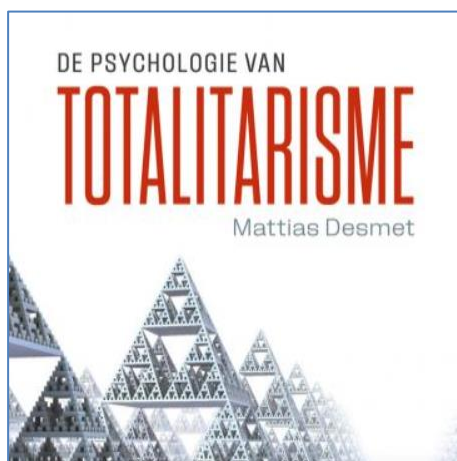
Brecht Arnaert

Safecapital Boekentips

cultiveer uw geest

["De macht van de onzichtbare bankiers"](#)

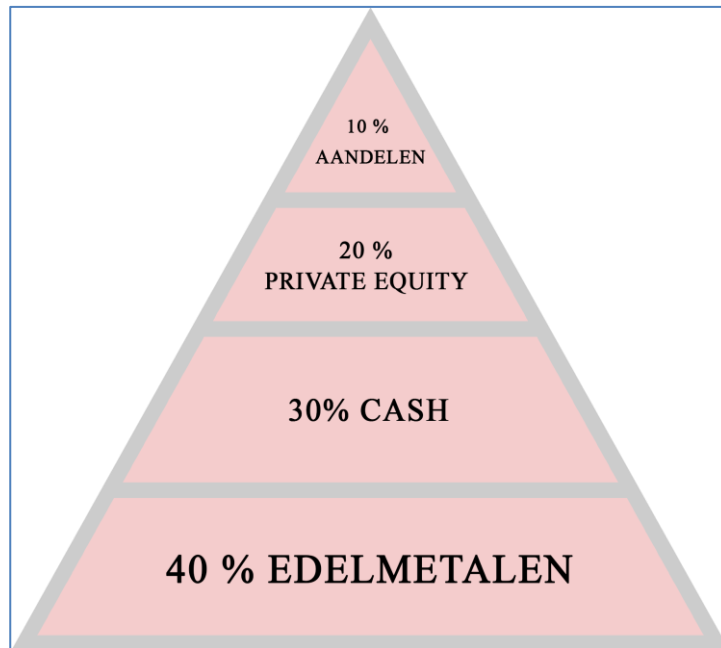

["De psychologie van totalitarisme"](#)

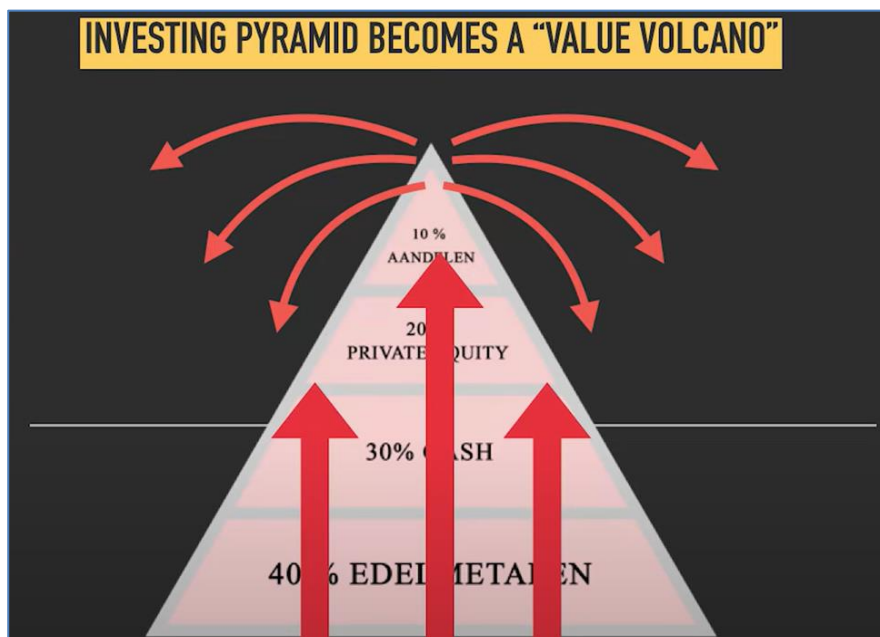
["De serviele staat"](#)

Onze investeringspiramide

De investeringspiramide is mijn methode om kapitaal veilig te stellen. De basis van deze piramide bestaat uit 40 % edelmetalen. Daarboven leg ik een laag puur liquide cash. Dit ten belope van 30 %, waarvan 40 % EUR, 40 % USD, 10 % CHF en NOK, en 10 % XMR en BTC. Daarboven investeer ik 20 % in "Private Equity", hetgeen aandelen zijn die niet op de beurs genoteerd staan. Pas dan, nadat de rest van de piramide stevig is gebouwd, investeer ik in publieke aandelen, en dit ten belope van (slechts) 10 %. In het beleggingsrooster kan u aandelen vinden die ik de moeite waard vind, maar ik druk u op het hart dat we ons in een totaal artificiële bull market bevinden, die op elk moment kan crashen.

RESPECTEER DEZE PIRAMIDE TE ALLEN TIJDE

[Bekijk zeker ook de bijhorende video \(in het Engels\) waarin ik deze uitleg meer uitgebreid doe.](#)

Het beleggingsrooster

Datum	Naam	Symbool	Instap	Nu	Winst/Verlies	Risico	Advies
40 % in edelmetalen. Koop enkel FYSIEK en in kleine denominaties.							
30-6-2011	Fysiek goud (EUR)	XAU	1120	1750.1	56%	Laag	Kopen
30-6-2011	Fysiek zilver (EUR)	XAG	16.26	20.98	29%	Laag	Kopen
30 % in cash. Diversifieer weg uit de EUR, voornamelijk in USD.							
7/1/2012	Bitcoin (USD)	BTC	5.36	26493.58	494183%	Hoog	Kopen
12/3/2015	Monero (USD)	XMR	0.6	143.83	23872%	Hoog	Kopen
03/04/2020	Grin (USD)	GRIN	0.46	0.03	-93%	Hoog	Houden
1/1/2014	Dollar (EUR)	USD	0.72	0.91	26%	Laag	Kopen
16/03/2018	Zwitserse Fr. (EUR)	CHF	0.85	1.04	22%	Midden	Houden
16/03/2018	Noorse Kr. (EUR)	NOK	0.1	0.08	-20%	Midden	Houden
20 % in Private Equity. Enkel voor wie de moeite doet naar de studiedagen te komen.							
2018	BioAegis	Augustus 2019: enorm succes - onze investering is verdubbeld.					
2019	The Last Front	In ontwikkeling					
2022	PIN	In ontwikkeling					
10 % in publieke aandelen. Stap NOOIT in één keer in.							
15-1-2014	NioCorp Developm.	NB.TO	2.3	5.35	133%	Midden	Kopen
20-5-2014	Lightwave Logic	LWLG	0.75	6.39	752%	Midden	Kopen
01-08-2018	Excelsior Mining	MIN.TO	0.92	0.195	-79%	Hoog	Houden
15-02-2019	Tudor Gold	TUD.V	0.28	0.98	250%	Hoog	Kopen
15-02-2019	Metalla R&S	MTA.V	4.2	5.6	33%	Laag	Kopen
25-01-2020	Nanalysis Scientific	NSCI.V	0.59	0.5	-15%	Laag	Kopen
15-01-2021	Sprott Physical U. Trust	U/UN.TO	9.08	18.01	98%	Laag	Kopen
21-05-2021	First Majestic Silver	FR.TO	21.13	7.91	-63%	Laag	Kopen
21-05-2021	SilverCrest Metals	SIL.TO	11.26	6.37	-43%	Midden	Kopen
17-09-2021	Cameco Corp.	CCO.TO	30.47	46.07	51%	Midden	Kopen
15-10-2021	Elysee Developm. Corp.	ELC.V	0.72	0.415	-42%	Midden	Kopen
01-04-2022	CryoMass Technologies	CRYM	0.28	0.107	-62%	Hoog	Kopen
03-06-2022	York Harbour Metals	YORK.V	1.11	0.15	-86%	Hoog	Afbouwen
03-03-2023	Green Impact Partners	GIP	8.42	7.5	-11%	Midden	Kopen
19-05-2023	Agnico Eagle Mines	AEM	53.74	46.47	-14%	Laag	Kopen

Het beleggingsrooster is de concrete vertaling van de investeringspiramide en begint met opzet 'onderaan', opdat u steeds terug zou rekenen naar goud. Als u winst neemt, verstevig dan eerst uw basis alvorens u in de hogere lagen iets onderneemt. Stap nooit in één keer in of uit een aandeel. Doe het in drie of zelfs vijf keer. Als een aandeel gezakt is na uw eerste aankoopstijf, dan koopt u met korting in. Als het al gestegen is, dan heeft u alvast winst op het eerste deel. Ga zo door tot u "fully invested" bent. Investeer nooit met uw laatste geld, en enkel met geld dat u bereid bent te verliezen. En onthoud dat u bij het beleggen belaagd zult worden door twee emoties: hebzucht en angst. Schakel beide uit. Geloof geen verhaaltjes die u graag zou geloven, maar kijk zo nuchter mogelijk naar de feiten.